

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Vstajenje

Na deželi in v mestu srečaš dandanes prav malo veselih in zadovoljnih obrazov. Vse se drži nekam klaverno, pobito, žalostno in obupano. Na prijazno besedo dobiš komaj še kratek, zamolkel odgovor. Ljudje plašno beže in se skrivajo drug pred drugim, kakor da živimo med samimi zločinci, ki jih mori in davi težka vest. Če se pa izjemoma le kakšna usta odpro, ne slišiš nikjer nič dobrega, nič pogumnega in močnega, ampak samo žalostno tarnanje.

To nesrečno stokanje je postalo pri nas nekakšna moda. Kakor je bilo pred leti »modernoc« zabavljati čez Nemce, potem čez Avstrijo itd., tako je sedaj »modernoc« stokanje nad slabimi časi. To stokanje se je razvilo v pravcato epidemijo, ki se širi po celi deželi kakor kolera ali kuga in zajema celo tiste, ki nimajo niti danes še najmanjšega vzroka za večno tarnanje.

Priznamo, in resnica je, da danes ogromna večina ljudi v naši deželi ne more živeti več tako kakor je živela še pred malo leti. Takrat je bilo še vsega dovolj, skoraj še preveč. Bilo je dovolj dela in tudi denarja, da o jedi in pijanosti niti ne govorimo. V tistih dobrih in lepih časih pa smo žalibog le preradi pozabili, da pride za sedmimi »debelimi« leti kaj rado svetopisemskih 7 suhih let in smo z lahkoto in z neverjetno brezskrbnostjo uživali prijetno življenje — saj je bilo vsega dovolj — še preveč!

Časi pa so se izpremenili in danes je res hudo za vse: za živež in za obleko, za delo in za denar. Ni pa hudo samo pri nas, ampak tako — in še mnogo hujše! — je po vsem svetu! Pri nas imajo ljudje vsaj hrane, če ne preveč, pa vsaj za silo; drugod niti tega ni! Pri nas so samomori zaradi lakote neznana stvar, na Dunaju n. pr. jih je pa vsak dan po nekaj. Čeprav torej pri nas ni več tako dobro kot je bilo, tako hudo pa tudi še ni, da bi bilo treba samo jokati in stokati in obupovati! Tako daleč le še nismo in upajmo, da tudi nikdar ne bomo, če bomo pametni!

Sedaj je spomlad in kamor se ozrete okrog sebe, povsod klije in raje iz omrtvele zimske zemlje novo življenje! Komaj mesec, dva je minilo, ko ni bilo še nikjer sledu kakšnega novega življenja, danes pa vse brsti, zeleni, poganja in raste. To je večni krog narave, a tudi večni krog človeške zgodovine. Zgodovina pozna še mnogo hujše čase kot so današnji. Tridesetletna vojna je n. pr. češko deželo tako uničila, da je ostalo na prostoru, kjer živi danes 10 milijonov ljudi, samo še tristo tisoč prebivalcev! Po napoleonskih vojnah je vladala v naši deželi taka lakota in draginja, da se lakota med svetovno vojno ž njo niti primerjati ne da, in celo kratka vojska l. 1866. je zadela ljudi precej občutneje kakor pa zadeva nas naša današnja kriza. Tudi takrat so ljudje tarnali in obupovali, toda obupali pa le niso.

Kakor se na spomlad poraja iz zemlje novo

življenje kar »samo iz sebe«, tako minevajo tudi krize in se umikajo novemu življenju.

Treba je samo pričeti z delom na novo! Če bi bili naši predniki obupavali in čakali samo na to, kdo jim bo pomagal, bi nas bržčas ne bilo na svetu, ker bi bil ves rod izumrl. Oni pa niso obupavali, ampak so krepko in odločno šli na novo delo, kakor so šli na novo delo tisti naši fantje in možje, ki jim je bila prizanesla svetovna vojna, in ustvarili so si s trdim delom in s svojo trdno voljo do življenja novo blagostanje, novo življenje!

Posamezniki in celi narodi so že mnogokrat padali, pa še vselej so vstali, če so le hoteli! In to je glavno: Hoteti je treba in imeti trdno voljo! Od samega tarnanja nikomur ne bo zrastle niti en krompir; zrastle pa bo, če ga vsadiš in okoplješ, torej če delaš.

V praktičnem življenju je že tako, da je

Močna kritika državne uprave

Dobrohotna kritika državne uprave mora biti dovoljena. — Čista »politika« in uprava

V berilu za ljudske šole smo nekaj brali pripoved o medvedu, ki je spečemu puščavniku odganjal muhe, da ga ne bi zbudile. Neka muha pa je bila le preveč trdovratna in zato je medved v svoji togosti zagrabil debel kamen in udaril ž njim po muhi, ki se je bila vsedla puščavniku na obraz. Medved je pa tako močno zamahnil, da ni ubil le muhe, ampak tudi puščavnika.

Taki medvedje smo tudi mi Slovenci, zlasti če gre za »politiko« in za državno upravo, še bolj pa, če gre za razliko med obema.

Mi smo še mlada država. Nova država je nekako podobna domu izseljenca, ki si šele postavlja svoje bivališče v pragozdu. Jasno je, da tak izseljenec misli najprej na to, kako se bo zavaroval pred sovražniki, pred dežjem in pred vročino (to je »politika«) in šele potem, ko je to vse v redu, lahko misli tudi na to, kako si bo uredil svoje stanovanje znotraj (to je »uprava«). In če ne more že takoj prvi dan spat v pragozdu tako mehko, kakor je spal doma, mu niti v sanjah ne pride na misel, da bi zaradi tega že kar celo svojo novo hišo podrli!

Tako pa delajo pri nas neki kratkovidni ljudje. Če jim le kakšna malenkost ni všeč, pa že zaženejo hrup, da je treba celo stavbo podreti. Ti ljudje so na las podobni puščavnikovemu medvedu!

Nekaj drugega pa je, če gre za notranjo opravo hiše, ko je ta že dovolj zasigurana in dograjena. Takrat pa že mora biti dovoljena resna in dobrohotna beseda o tem, ali naj si nabavimo drago opravo ali pa bolj poceni in ali naj pre-

Vesele Velikonočne praznike

cenj. naročnikom, dopisnikom in poslovnim prijateljem želita

Uredništvo

Uprava

treba vedno računati s tem, kar je. Če je enkrat slabo, je to pač neprijetno, toda tudi neprijetni resnici je treba pogledati moško in pogumno v oči in premisliti, kako si boš sam pomagal iz zagate. Jok in stok ne pomagata nič, pač pa pomaga vedno trezen preudarek, odločna volja in složno delo. Kdor pa obupava, je že mrtev in ta zastoj čaka na vstajenje!

Na svetu je ni težave in je ni krize, ki je ljudje ne bi bili premagali in prestali in premagali bomo tudi mi sedanje težave. Ampak s praznim tarnanjem nikdar! Kdor hoče živeti, ne sme samo stokati, ampak se mora truditi, da zopet vstane k novemu življenju.

delimo prostor v več delov ali pa naj se zadovoljimo le z enim skupnim prostorom in kar je podobnih stvari. Tu ne gre več za »politiko«, ampak samo za kritiko notranje uprave in če je ta kritika resna in dobrohotna in če ne zahteva v svoji preveliki gorečnosti, da je treba kar celo stavbo podreti, ker manjka v sobi še en stol, mora biti taka kritika nele dovoljena, ampak celo dobrodošla.

To nam dokazujejo primeri iz svetovne vojne. Kjer je bila odkrita, a dobrohotna kritika dovoljena, kakor v Angliji, je šlo vse prav, do čim se je Avstrija s svojim prikrivanjem resnice — zlomila!

Najlepšo priliko za kritiko javne (državne) uprave nudi državnim upravnikom (poslancem itd.) razprava o državnem (deželnem, občinskem) proračunu, potem pa razprava raznih gospodarskih korporacij. Lep primer dobrohotne, čeprav prilično ostre kritike o javnem gospodarstvu v naši državi je dal v pretekli proračunski razpravi poslanec in bivši minister Mohorič, na zadnji seji trgovske zbornice v Ljubljani pa njen predsednik g. Jelačin.

Iz stvarne, skozi in skozi utemeljene kritike našega javnega gospodarstva obeh gospodov bomo tudi mi objavili polagoma najvažnejše podatke, z iskreno željo, da se razni nedostatki naše javne uprave čim prej popravijo, da bo naša država za nas vse ne samo dom, ampak udoben dom, kjer se bomo vsi čutili zadovoljne in srečne!

Nаша največja sramota

Oster nastop predsednika trgovske zbornice g. Jelačina proti denuncijacijam

Med največje napake, ki jih je zmožen človek, spada zlobno obrekovanje sočloveka, z namenom, temu ali onemu škodovati.

Med ljudmi, ki imajo le iskrico čuta za dostojnost, ne velja in ne more nič veljati človek, ki pripoveduje in trosi o svojem bližnjem slabe vesti, tudi če so te resnične. Še mnogo bolj je vreden zaničevanja vsakega poštenjaka človek, ki govori o svojem sočloveku očitno neresnico; med najgrše izvrške človeštva pa spadajo kreature, ki podtikajo drugim vse mogoče grehe in jih dolže vseh zlobnosti z namenom, da bi sebi koristili, drugim pa škodovali. Take ljudi imenujemo »denuncijante« (»ovaduhe«) in o teh ljudeh je rekel znamenit nemški pesnik:

»Der größte Schuft im ganzen Land,
Das ist und bleibt der Denunziant.«

(Največji lump v celi deželi je in ostane — denuncijant!)

Je že res, da zahteva v danih razmerah ne samo javna morala, ampak tudi postava, da je treba določen zločin oblasti prijaviti. Take služaje zahteva tu in tam javna korist, korist splošnosti. Če gre pa le za osebno koristolovstvo, postane pa zadeva kar na moč grda in umazana.

Zalibog tudi mi Slovenci nismo brez te umazane napake. Mi smo včasih v našem listu že kakšno besedo zapisali o tej grdobi; danes pa omenjamo prav z iskrenim zadovoljstvom besede, ki jih je izrekel na zadnji seji trgovske zbornice v Ljubljani njen predsednik g. Jelačin. Ta je v daljšem govoru obžaloval nerazumevanje, ki se kaže napram delu članov zbornice, in ki ga označujejo nekateri z besedo »defetizem«. Nato pa je nadaljeval:

»Zbornica se ne more odpovedati upravičeni kritiki, ker se vsi člani svojih nalog zavedajo le predobro in poznajo tudi razmere, ki se v njih nahaja naša država in narodno gospodarstvo. Zato pa tudi vemo, da se na rešitev ne

moremo zanašati, da bo prišla od zunaj, temveč se bomo rešili iz teh razmer le s samostojnim krepkim delom, če se najtesneje strnemo, da s složnim delom dosežemo boljšo bodočnost.

Mi bomo delali naprej s pomnoženo intenzivnostjo in ne bomo nikdar razdirali, saj smo vendar mi tisti, ki smo želeli Jugoslavijo in je zato tudi ne bomo nikdar pustili pasti. Če smo se borili za pravično rezanje kruha, smemo tudi zahtevati, da je sleherni enakovreden v državi. Odločno protestiramo proti očitaniu, da bi bili separatisti, pač pa zahtevamo, da morajo biti enaki vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, če nosijo enaka bremena.

Mnogo zakonov je bilo ustvarjenih pod demagoškimi vplivi, zlasti je pa naš trošarinski sistem absolutno zgrešen. Naši apeli so upravičeni in ne bodo ponehali, dokler ne bo remedure. V primeri z vso državo ni v naši banovini niti dva odstotka neplačanih davkov. Zato nam ni treba očitati defetizem! Tudi zahtevki rentnine so pretirani, saj so predpisali rentnino celo ubogim vdovam, ki se preživljajo s tem, da imajo dijake na stanovanju. Tudi v drugih krajih so pogreške in pomislimo samo na prevzemanje tobaka, a vendar upravičeni kritikam o tej zadevi ni nihče očitil defetizma.

Nato je predsednik g. Jelačin ostro obsodil grdo slovensko razvado neprestanega zlobnega denunciranja svojih rojakov v Beogradu. Tu govorim isto kot govorim v Beogradu in v Beogradu isto, kar govorim tu in tako bom tudi delal, dokler uživam vaše zaupanje. Vsega v resnici ni mogoče storiti, a naj nam ne jemljejo dobre volje, če z najpoštenjšimi nameni delamo z dobrohotno kritiko na ozdravljenju težkih razmer.

To so odločne in krepke, žalibog, tudi zelo upravičene besede in dolžnost vseh poštenjakov mora biti, da grdo našo napako temeljito zatremo in iztrebimo!

Banovinski proračun

Proračun Dravske banovine je najvišji. — Dravska banovina se vzdržuje sama brez drž. pomoči

Finančno ministrstvo je potrdilo doslej vse banovinske proračune. Ti znašajo:

Savska banovina	184.219.861 Din
Dunavska banovina	143.596.280 Din
Dravska	120.051.722 Din
Zetska	48.234.738 Din
Moravska	43.568.901 Din
Primorska	42.069.663 Din
Vardarska	40.683.697 Din
Vrbaska	34.676.155 Din

Po tem pregledu stoji Dravska banovina na tretjem mestu.

Drugačno sliko pa dobimo, če primerjamo višino proračuna s številom prebivalstva. Dravska banovina šteje 1.120.549 prebivalcev, njen proračun pa znaša 120.051.722 Din. To se pravi, da pride na vsakega prebivalca v Dravski banovini po 107 Din davka za banovinske izdatke.

V drugih banovinah pa pride na vsakega prebivalca:

V savski po 70 Din,
v dunavski po 60 Din,
v drinski po 33 Din,
v zetski po 29 Din,
v primorski po 26 Din,
v vardarski po 21 Din,
v moravski po 20 Din,
v vrbaski po 18 Din.

Državno pomoč za kritje banovinskih potrebščin dobiva 7 banovin in sicer:

zetska banovina 21.164.239 Din ali 44 % vseh potrebščin.
primorska 18.383.435 Din (43,7 %),
moravska 16.600.000 Din (35,8 %),
vrbaska 16.236.098 Din (44,27 %);
drinska 11.721.694 Din (17,6 %);
vardarska 4.857.811 Din (11,9 %);
savska 1.500.000 (0,71 %).

Nobenega državnega prispevka pa ne prejema Dravska in Dunavska banovina.

Te številke posnemamo po nedeljskem Jutru.

Da bodo ljudje lažje razumeli pomen teh števil, navajamo še glavna mesta naštetih banovin:

Savska banovina: Zagreb;
Dunavska: Novi Sad,
Dravska: Ljubljana;
Zetska: Cetinje;
Moravska: Niš;
Primorska: Split;
Vardarska: Skoplje;
Vrbaska: Banjaluka.

Mati seveda tudi pride! Če se oglasi nena doma gost v hiši, kjer imajo ravno žehto, se ni treba materi več opravičevati. Zdaj ni namreč več rdečih, premencanih rok in nobene pare v pralnici, ki se tako zoprnno zaje v obleko in lase. Mati pusti, da Schichtov Radion sam pere! In mati tudi ve, da opravi obilica kisikovih mehurčkov delo zanjo. Ti poskrbe, da je perilo ne samo belo kakor sneg, ampak da je že tudi takoj v kotlu obeljeno — brez njene pomoči. Tako se zdaj res lahko družini posveti — tudi kadar ima žehto.

Težak položaj našega kmeta

Nam so dostikrat očitali, da smo nasprotniki ali celo sovražniki trgovcev in industrijcev. To se je zgodilo posebno rado takrat, če smo odločno nastopali ne proti trgovcem in industrijcem kot takim, ampak le proti pretiranim cenam industrijskega blaga. Mi dobro vemo, da v današnji dobi delitve dela kmet brez obrtnih in industrijskih izdelkov ne more izhajati, zahtevali pa smo vedno, da morajo biti cene industrijskega blaga v skladu s cenami kmetijskih pridelkov, kajti če kmet nima denarja, ga tudi trgovec in industrijec ne bosta imela.

To resnico uvidevajo danes tudi trgovci, ki jih je baš kmetijska gospodarska kriza najbolj občutno zadela, in na zadnji seji trgovske zbornice ljubljanske je rekel predsednik g. Jelačin med drugim:

»Na zadnji plenarni seji smo razpravljali tudi o zaščiti kmetov. Z določbami o novem prehodnem zakonu, ki bo veljal, dokler ne dobi obvezne moči novi zakon o zaščiti kmetov in

ureditvi kreditnih razmer v državi, je vsaj deloma ustrezno na zadnji seji izražen želji, da se obrtniške in trgovske terjatve izločijo iz splošnega moratorija. Razlog, da so bile naše zahteve upoštevane le deloma, je težko gospodarsko stanje kmetov, ki se je v zadnjih mesecih tudi pri nas zelo poostriilo. Večina naših kmetov je odvisna od šumskega gospodarstva in živinoreje, deloma tudi od vinogradništva. V vseh treh panogah so se pa razmere v zadnjih letih zelo poslabšale. Vrednost izvoza šumskih produktov je padla pod eno tretjino normalnega izvoza, a na domačem tržišču se vnovi komaj 20% normalnega letnega prirastka. Cene živinorejskih produktov so pa zdaj samo 56% od onih iz leta 1926, dočim so znašale v letih 1928 in 1929 še 108%, odnosno 107%.

Iz tega poročila se jasno vidi težak položaj, v katerem se nahajajo naši kmetje, z njimi vred pa tudi trgovci. S tem položajem pa bo morala prej ali kasneje v obilni meri računati tudi državna uprava, zlasti pri odmeri davkov!

spevek za zakonito pokojninsko zavarovanje privatnih nameščencev v Dravski banovini, ki je znašal leta 1931 nad 24 milijonov Din, vidimo, da je plačala Dravska banovina v letu težke krize samo na zakonitem socialnem zavarovanju nad 104 milijone Din.

Tu pa še niso všteti zneski, ki so jih plačale za reveže, zlasti za brezposelne, še občine, banovina in država!

Naše socialne dajatve

Iz poročila predsednika ljubljanske zbornice posnemamo, da smo plačali lani v Dravski banovini za bolniško zavarovanje 51 milijonov in 546.870 Din, bratovskim skladnicam 23 milijonov 853.901,73 Din, trgovski bolniški blagajni pa 4.913.290,30 Din. Vse tri ustanove so torej predpisale lani na zakonitih socialnih prispevkih 80.314.062,29 Din. Ako prištejemo še pri-

Pri Češniku

Ljubljana

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

Je najugodnejši nakup za ženske in moške obleke ter druge potrebščine

Poštenost mogoča podjetja je znana!

Po »domače« in po »gosposko«

Neki ljubljanski dnevnik je čutil potrebo, da napiše za litijski proces proti Hinku Lebingerju, o katerem poročamo na drugem mestu, še »moralni« epilog, ki v drugem delu govori o javnem gospodarstvu, ki se vodi preveč »po domače« ter izraža bojazen, »da kmetski posestnik, ki je župan velike občine, načelnik cestnega odbora ali vodja kakšnega drugega zastopstva, ne more voditi poslovanja po vseh potrebnih in nepotrebnih predpisih računovodstvac. Ker pa je poštenjak in premožen, lahko opraviči pred svojo vestjo in svojo okolico, če ureja in odreja v gospodarstvu po svoje. »Toda tako gospodarstvo postane lahko velika skušnjava za dotičnika samega, pa tudi za koga drugega, ki vidi, da bi lahko v kalnem ribaril brez posebne nevarnosti, da bo zasačen.« Ni treba, da pride do zlorabe, najhujše je, če nastane sum. »Litijski proces mora biti v tem pogledu resen opomin vsem, ki gospodarijo z javnim denarjem. Ako se še kje upravljajo ti posli »po domače«, mora biti tega konec.«

Čudno je, da je ta litijski proces v opomin le kmetskemu posestniku, naj končajo z gospodarstvom »po domače«. Prav! Toda mi svetujemo dotičnemu listu, naj v prvi vrsti ob takih prilikah posveča svojo moralno pozornost tudi gospodarstvu »po gosposko«, ki je lepo urejeno po predpisih računovodstva, ima cele kopice knjig in podobnih pripomočkov, pa se kljub temu včasih čuje hude reči. Na splošno pa velja resnica, da se malo čuje o kmetijskih goljufijah, nasprotno pa gospodarstvo »po gosposko« včasih zelo čudno smrdi, recimo n. pr. pokojni Ivar Kreuger, ki je končno tudi »upravljal« javni denar, itd. itd.

★

Madžarski kmetje stradajo

Kdor ima zemljo, ta se še »pretolče« ob krompirju. Zakaj potem madžarski kmetje stradajo? Prav zato, ker nimajo zemlje, ker so takorekoč graščinski najemniki, kajti na Madžarskem še ne poznajo agrarne reforme, te socialne pravice kmetsko-delavskega ljudstva. Tam vladajo še zdaj fevdalne razmere, ko par desetlin velikašev gospodari skoro nad vso zemljo in malim madžarskim kmetom, ki je brez vsake politične moči in besede.

Neki budimpeštanski časopis poroča o težkem gospodarskem stanju madžarske vasi. Za primer pa navaja vas Gyulavár, ki meri z obdelovalno zemljo vred 11.000 oralov površine. Od teh 11.000 oralov zemlje je 9200 oralov last grofa Almasyja, 300 oralov je občinske, ostanek 1500 oralov pa odpade na 4500 prebivalcev (na Madžarskem so vasi drugačne kot pri nas, vse so namreč zelo velike ter štejejo na tisoče prebivalcev. Op. ur.), ki so sami mali kmetje. Ze same te številke razločno govorijo, da gospodarsko stanje res ne more biti drugačno kot obupno. Dalje pravi časopisno poročilo, da je bilo že v početku zime 313 družin brez vsakdanjega kruha, s koncem marca pa je bilo 70% vse vasi brez kruha, ter še pristavlja, da je velika sreča, da je bila letos zima mila ter je kmalu minila, sicer bi zmrznilo mnogo družin iz te kmetijske madžarske vasi. — K temu poročilu se pač ne da mnogo reči, je pa verjetno za vsakogar, ki kakorkoli pozna položaj in razmere madžarskega kmetijskega ljudstva.

★

Zemlja vir vsega

Svojčas smo v našem listu že poročali o takozvanem ameriškem »Jones billu«, načrtu za ozdravitev ter ohranitev ameriškega kmetijstva, iz česar bi sledila ozdravitev celokupnega gospodarstva, t. j. industrije, trgovine in obrti. Že takrat in že šestokrat prej smo povdarjali to važno in edino pravilno spoznanje. Danes pa opozarjamo na drugo dejstvo, namreč, da se človeštvo v dobah najhujših gospodarskih kriz

**IMEJ VEDNO SOLNCE
... V PRALNEM KOTLU!**

Naj si vremenski preroki še tako belijo glavo zaradi vremenskih muh — gospodinja si zna pomagati! Ona se zanese na Radion — na beljenje perila v pralnem kotlu! Zakaj Radion ne pere samo sam — na milijone bisernih kisikovih mehurčkov beli perilo lepo že takoj med pranjem. Naj bo solnce ali dež — perilo bo vedno brez madežev in snežnobelo v 15 minutah!

**Schichtov
RADION**

**DELUJE V KOTLU
KAKOR SOLNCE NA TRATI**

zateče nazaj k zemlji, ki je vir vseh zemeljskih dobrin in ki edina mora ohraniti človeka pred popolnim propadom.

To resnico zgovorno potrjujejo razmere v Ameriki. Ko je pred leti cvetela v Ameriki industrija ter je dajala zaslužka na pretek, so kmetje opustili svojo zemljo ter šli na delo v industrijo. V tej dobi so opustili nad 6.000 milijonov arov obdelane zemlje, število kmetijskega prebivalstva pa je padlo od leta 1900 do 1930 od 40 na 27 milijonov. Račun ameriškega kmetijskega ministrstva za leto 1932 pa pravi, da se je leta 1932. pečalo s kmetijstvom 6 milijonov ljudi več kot leta 1930., iz česar je sklepati, da se je prejšnje gibanje nenadoma obrnilo v nasprotno smer. In sicer je ta močni povratek delavstva in meščanstva k zemlji le posledica težkega gospodarskega stanja, ki je seveda vzrok hude brezposelnosti ter dobesednega stradanja. In v takem slučaju, kadar gre za biti ali ne biti, je zemlja — kmetijstvo zadnja rešitev.

S to ugotovitvijo, kako je zemlja vir vsega in rešitev pred poginom, pa nikakor nečemo dati potuhe današnjemu kapitalističnemu gospodarstvu in družabnemu redu, ki je ustvaril na eni strani par tisoč ljudi, ki so gospodarji sveta, na drugi strani pa pahnil v gospodarsko bedo milijone in milijone delovnega ljudstva, zakaj zavedamo se, da je za ozdravitev naših težkih časov treba globokih sprememb prav v tem gospodarskem in družabnem redu, o čemer pa že leta in leta pišemo!

**Kamnoseštvo Alojzij Vodnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica**

odprodaja radi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice.

Največji zrakoplov padel v morje

Pretekli teden je silen vihar vrgel v morje največji ameriški zrakoplov »Acron«, ko je vežbal ob ameriški obali. Nesreča se je pripetila v silnem viharju, v katerega je zašel zrakoplov, in ki ga je po obupni borbi vrgel naravnost v morje. Na kraj nesreče je prihitela nemška ladja »Phöbus«, ki pa je mogla rešiti le 3 moše posadke, medtem ko drugih ni bilo mogoče nikjer najti, pravtako pa tudi ne ostankov razbitega zrakoplova.

»Acron« je bil največji vodljivi zrakoplov sveta. Zgradili so ga v Ameriki; bil je 239 m dolg ter nad 40 širok, imel je osem strojev s 4500 konjskimi silami. Vozil pa je do 160 km na uro ter naložil lahko tovor 82 ton.

★

Poljska odgovarja Nemčiji

Med Poljsko in Nemčijo je vedno vladalo več ali manj ostro razmerje, ki so ga najčesče izzvali nemški nacionalisti s svojimi zahtevami po izpremembi državnih mej. Dokler je vladal v Nemčiji parlamentarizem, so se razmere še nekako krpale in krpale; sedanje razmere pod vladno Hitlerja pa so namah dale duška nemškemu »revizionizmu« kot se že ti imenujejo, ki stezajo svoje roke po poljski zemlji. Toda poljski narod ljubi svojo zemljo, težko in z brezprimernimi žrtvami jo je zvesto čuval skozi stoletja pod najtežjo pezo zatiranja in preganjanja, zato pa je vsakomur jasno, da si je ne da vzeti. Na nemške »pobožne želje« je jasno in odločno povedal na svojem ogromnem zborovanju v Miševicah, da svoje zemlje ne da za nobeno ceno ter bodo storjeni vsi koraki, da se streznejo nemški pohlepni »revizionisti«, če treba tudi z gospodarskim bojkotom, kar pa je za Nemčijo najhujši udarec.

† Knezoškof dr. Andrej Karlin

V sredo, 5. t. m., je po dolgotrajni bolezni preminul v Mariboru lavantinski knezoškof dr. Andrej Karlin, čigar življenje je bilo vse-skozi posvečeno Bogu, narodu in domovini. Častitljivega pokojnika, ki ni bil vesten le v svojih poklicnih dolžnostih, temveč marljiv in delaven tudi v delu za narodno prosveto, so odlikovale vse vrline dobrotljivosti in za vsakogar je imel blagi pokojnik odprto srce, polno razumevanja in ljubezni.

Pokojni knezoškof dr. Andrej Karlin se je rodil 15. novembra 1857. kot kmetski sin v Stari Loki na Gorenjskem. Spričo velike nadarjenosti, ki jo je že takrat kazal, so ga poslali v šole, ki jih je dovršil v Ljubljani, kjer je 1880. prejel mašniško posvečenje. Služboval je potem v Smledniku, Senčurju ter bil naposled premeščen v Ljubljano, od koder se je podal zaradi študij v Rim, kjer si je pridobil doktorat. Leta 1900. je postal kanonik, l. 1910. pa je bil imenovan za tržaško-koperskega škofa s sedežem v Trstu. Med tržaškimi Slovenci je preživel častitljivi pokojnik celih 19 let, ko se je naposled moral umakniti nasilju. Hudo ga je zadel ta udarec zaradi naroda, ki je ostal pod tujim jarmom brez podpore in moči. L. 1923. pa je bil imenovan za lavantinskega škofa. V svojem neumornem delu se je izkazal za vrednega naslednika velikega Antona Martina Slomška, tako kot dušni pastir kakor tudi kot prosvetni buditelj in delavec svojega naroda.

Kako je bil veliki pokojnik vsepovsod priljubljen, je pričala njegova zadnja pot. Pogreba so se udeležili ogromne množice ljudstva iz vseh krajev, številna preč. duhovščina, zastopnik Nj. Vel. kralja general Hadžić, ban dr. Drago Marušič, podban dr. Pirkmajer ter mnogi

drugi zastopniki. Od pokojnika se je v cerkvi poslovil ljubljanski škof dr. Gregor Rožman. Nakar se je razvil nepregleden sprevod, ki je

spoštovanega in priljubljenega pokojnika spremljal na zadnji poti.

Častitljivemu in spoštovanemu pokojniku se bo ves narod za njegovo dobrotljivost, neumorno delo in duševno pastirstvo vsaj v majhni meri oddolžil z nevenljivim spominom in molitvijo, Vsemogočni pa mu dal večno plačilo!

Lado Jerše:

Kako odbiramo semena za spomladno setev

Vsak napreden kmet, ki hoče, da mu gospodarstvo čimbolj uspeva, se skuša preriti preko ovir in popraviti vse napake svojih prednikov. Če pogleda vsaj nekoliko nazaj v preteklost, vidi ogromne pogoje pri odbiranju semena s posebnim ozirom na današnji razvoj kmetijske znanosti drugod in doma.

Kamorkoli krenemo v pomladanskih dneh, povsod se namerimo na skrbno odbiranje semena; in to je prav; kajti od tega opraviila je v mnogočem odvisen pridelek. Sicer še niso povsod v naših krajih krenili na pravo pot, toda lepi zgledi so tukaj in tudi lepi uspehi. Tako je kmetovalec po vzgledih in dolgotrajnih poskusih dospel od dosedanjega izbirčnega in skrbnega odbiranja koruze do spodbudnega dela za vse rastline.

Nepobitno je namreč dokazano, da le najlepše in najboljše klasje — če ga spravimo za seme — nudi v bodoče izboljšanje domačih vrst. Poydariti moramo, da je najpraviilnejše, če še od najlepšega klasja jemljemo najbolj razvito zrnje. Mnogokrat se zgodi, da sami nimamo zadostnega in lepega semena; v tem primeru se obrnemo na soseda, ki prideluje najboljši material. O poljudno-znanstveni rešitvi tega vprašanja bomo govorili prihodnjič.

Dolgo časa se temu ni posvečalo preveč pažnje — rekel bi, da vobče nobene —, dokler niso na podlagi znanstvenih in praktičnih preizkušenj dosegli zadovoljive uspehe, ki so prinesli mnoge svetlobe v nekaj brezpomembno poglavje.

Potemtakem je pridelek odvisen ne samo od gnojia, zemlje in nebroj drugih činiteljev, temveč tudi od semena in sorte. Vemo, da so naši kmetovalci premalo gledali na omenjena dejstva; skušali so gospodariti le po vzgledu in nasvetih

svojih prednikov, ki niso našli dovolj razumevanja za nove pogoje in dognanja. Čiščenje, prebiranje in odbiranje semena so temeljna načela sodobnega kmetijstva.

Zanimiva razprava pred ljubljanskim sodiščem

Več dni preteklega tedna se je pred ljubljanskim sodiščem vršila razprava proti bivšemu litiškemu županu in načelniku cestnega odbora Hinku Lebingerju zaradi nepravilnega postopanja ter denarnega poslovanja pri cestnem odboru. Obtožnica ga je dolžila goljufije v škodo države. Za razpravo je vladalo veliko zanimanje in tudi ljubljansko časopisje se je ob njej široko razpisalo. Naposled je bila izrečena sodba, po kateri je Hinko Lebinger kriv: 1. da je v letih 1929 do 1931 prikril redno plačo tajnika Jereba v računih kot povračilo za razna službena potovanja v okolišu cestnega okoliša ter s tem kot drž. uslužbenec postavil v službeni spis nekaj neresničnega; 2. da je v letih od 1929 do 1931 ponovno od mnogih podjetnikov neopravičeno odtegoval na račun pristojbin za kolke in takse namesto pol do največ 25, redno po 3-5 odstotka ter jih tako oškodoval za več tisoč dinarjev, in s tem kot državni uslužbenec dal izplačati več kot je bilo dovoljeno. Obsoja se na 3300 Din globe, ki se v primeru neizterljivosti izpremeni v 55 dni zapore; izvršitev te kazni pa se odgodi za dobo dveh let. V ostalih točkah pa je bil obtoženec oproščen, dasi je predsednik senata izjavil, da se sodišče ni moglo prepričati, da se je res kaj krivega storilo, dasi mora poudariti, da so pri takem poslovanju mogoče največje goljufije na škodo erarja. Vse to, kar je bilo podlaga za te račune, potrdila o predujmih, raporti in listi cestarjev itd., vse to se je uničilo. Zaradi tega obstoja še vedno sum, da ni bilo vse v redu. Vendar pa se sodišče ni moglo prepričati, da je obtoženec res kriv tega, kar mu očita obtožnica.

30letnica obstoja znamke »Peko«-čevljev

Svoji narodni zavesti smo dolžni, da se spomnimo življenjskega dela in uspeha našega pionirja osamosvojitve na polju čevlarske industrije, februarja meseca 1930 umrlega slovenskega selfmademana, gospoda Petra Kozine, tega čevljarja v velikem, doslej pri nas nedoseženem stilu.

Razdobje 1903—1933 skriva v sebi nepregledno vrsto nacionalnih in gospodarskih zaprek, naravnih in umetnih ovir, ki so se zoperstavljale v vedno novih oblikah Petru Kozini na njegovi trnjevi življenjski poti, večni borbi s sovražnim tujim kapitalom, ki je žilavo branil svoje doslej neugnane, skrbno čuvane postojanke. Sila zanimivi so njegovi prvi pohlevni in skromni poizkusi, da osamosvoji čevlarsko obrt od pohlepne tujine, prepreči odtakanje zaslužka dela naših rok in naših potnih srag v tujino.

Kot skromni trgovski pomočnik organizira Peter Kozina v letu 1903 eksport malih proizvodov kranjske domače obrti: zobotrebeev, slamnikov, glavnikov, ščetk in predvsem čevljev. Ti proizvodi prodirajo uspešno pod našo zastavo v Grčijo, Romunijo, Ogrsko, Francijo, Nemčijo in daljno Afriko in Ameriko. Nagli, cvetoči razvoj njegove trgovine ga sili, da preide na industrijo in zgradi v razdobju 1907—1911 v etapah v Tržiču najprej lastno konfekcijo čevljev, nato moderno urejeno tovarno za izdelavo do 400 parov čevljev dnevno. V letih svetovne vojne vidimo Petra Kozino kot izbornu zaposlenega vojnega dobavitelja, ki pa spreminja bogate sadove dobre konjunktore v nove investicije, nove povečave in olupšave krasno se razvijajoče tovarne v Tržiču. V zavesti svojih dolžnosti do delavcev uredi Peter Kozina v svoji tovarni res higienične, čiste in zdrave delovne dvorane, dočim je kazalo takrat in še kaže sedaj število tudi svetovno znanih obratov čevlarske stroke v tem pogledu bore malo socialnega čuta. — Ustvarjajoči duh Petra Kozine ni miroval, dokler ni leta 1923 postavil po ponovni prezidavi in povečavi impozantno tvorniško stavbo, kot se z njo ne more postaviti nobena čevlarska industrija v Jugoslaviji.

Glavno tvorniško poslopje ima štiri nadstropja v dolžini ca. 60 m in širini 15 m s petimi ogromnimi delovnimi dvoranami, kjer so instalirani na električni pogon najmodernejši električni stroji, med njimi je Peter Kozina prvi v Jugoslaviji uvedel svetovno znane stroje sistema Goodyear — ki izdelujejo izključno samo kvalitativno blago s kapaciteto do 1000 parov dnevno.

Podjetje »Peko« je po preosnovi l. 1926 še utrdilo sloves vedno bolj udomačene, povsod poznane in priznane znamke »Peko« čevljev in je prepredlo z dobro organizirano mrežo svojih podružnic vso Jugoslavijo, tako da lahko mirno trdimo, da ni niti enega večjega kraja države, kjer bi se ne prodajali in nosili »Peko« čevlji.

Veliki duh ustanovitelja, prerano umrlega Petra Kozine, živi v novi tvorniški znamki »Peko« naprej in še vedno daje dela in jela lepemu številu naših ljudi.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnično težava; vendar najljubše prosim, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

SARGOV

KALODONT

Mladina

Občni zbor ljubljanskega pododbora Zveze kmetških fantov deklet

V nedeljo dne 2. t. m. je imel ljubljanski pododbor Zveze svoj redni letni občni zbor, ki so se ga udeležili zastopniki posameznih društev v prav lepem številu.

Po 9. uri je otvoril predsednik pododbora tov. Jože Blaž zborovanje, pozdravil vse tovariše in tovaršice in v daljšem govoru podal svoje predsedniško poročilo, nakar je poročala tajnica tov. Režika Aličeva za blagajnika in svoje tajniško poročilo. Iz poročil je bilo razvidno, da je pododbor priredil lepo uspelo tekmo žanjic na Igu ter izlet v Celje in na Krim, blagajna pa stoji bolj slabo, ker pač ni bilo dohodkov.

Nato je prečital tov. Blaž pozdravno pismo Zvezinega predsednika tov. Kronovška, ki je bilo pri fantih in dekletih s priznanjem sprejeto.

V imenu nadzornikov je poročal tov. Kreft, da je vse poslovanje v najlepšem redu, nakar je kot zastopnik Zveze poročal: Ločita nas še komaj 2 meseca od občnega zbora Zveze, zato se Zvezi ne zdi potrebno sklicati seje širšega odbora, kot je to želel pododbor, zlasti pa je treba upoštevati, da večina oddaljenih odborov radi stroškov ne bi mogla na to sejo. V nadomestilo za sejo bo občni zbor Zveze tako pripravljen, da bo dana večja možnost za reševanje vseh vprašanj, kot prejšnja leta. — Tudi v nadaljnjih izvajanjih je izčrpno pojasnil delo in stališče Zveze, za kar je želel obče odobravanje.

K besedi se je javil tov. Janežič, ki je pojasnil skupno izjavo izjanskih društev, da ta izstopajo iz ljubljanskega pododbora, ker si bodo osnovala svoj pododbor. Po dolgi debati se je sklenilo, da ostanejo društva izjanske okolice v pododboru, si ostanajo provizorično okrožni odbor, ki bo pošiljal na pododborove seje 2 delegata, tov. Tomšič pa, ki se je poprej v svojem obširnem govoru bavil tudi s tem vprašanjem, bo na predlog tov. Berganta sestavil do Zvezinega občnega zbora načrt organizacije Zveze, pododborov, okrožnih odborov in društev.

Pri volitvah se je novi odbor sestavil takole:

Predsednik: Alojz Avsec,
poslovodni podpredsednik: Stanko Tomšič,
tajnica: Režika Aličeva,
blagajnik: Jože Blaž,
odborniki: predsedniki vseh v pododboru včlanjenih društev.

nadzornika: Vlado Kreft in Ivan Kronovšek.

Z izvolitvijo poslovodnega tov. Tomšiča je pričakovati še večjega razmaha pododbora, zlasti ko je tovariš sprejel mesto le s pogojem vsestranskega sodelovanja in pomoči, kar so mu

vsi obljubili. Načrt dela v bodočem letu se bo napravil na prvi seji, ki bo na nedeljo po Vel. noči, na katero še pridejo vsi Ižanci.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da organizira na velikonočni ponedeljek pododbor izlet na Kurešček, ki ga združi s prireditvijo Društva kmetških fantov in deklet v Zapotoku. Sklenilo se je tudi, da bo odslej poleg Grude za vse objave merodajen tudi Kmetški list.

Po bodrilnih besedah je tov. Avsec okrog 12. zaključil uspeli občni zbor. S. Š.

Ko prečitaš Kmetški list, da ga prečitaš tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Izlet na Kurešček na velikonočni ponedeljek

Pred kratkim ustanovljeno »Društvo kmetških fantov in deklet« v Zapotoku priredi na velikonočni ponedeljek popoldne svojo prvo javno prireditev: veliko zborovanje kmetške mladine, združeno s kmetško veselico. Zborovanja se udeležijo vsa društva ljubljanskega pododbora Zveze kmetških fantov in deklet.

Ob tej priliki priredijo društva ljubljanskega pododbora Zveze kmetških fantov in deklet skupni popoldanski izlet na Kurešček, odkoder krenejo k popoldanski društveni prireditvi v Zapotok.

Pozivamo članstvo vseh naših društev, da se v čim večjem številu udeleži izleta in zborovanja ter v skupni slogi manifestira svojo pripadnost k veliki družini probujajoče se kmetške mladine!

Vljudno vabimo tudi vse prijatelje našega pokreta, da pohite ta dan z nami v lepo prirodo in tako najprimerneje pozdravijo vračajočo se pomlad.

Za udeležence iz Ljubljane in okolice bodo ta dan na razpolago avtobusi g. Pečnikarja, ki nas bodo odpeljali ob 8. uri zjutraj izpred gostilne pri »Česnovarju« proti Želimljam.

Vsa podrobna navodila dobite pri Zvezi kmetških fantov in deklet v Ljubljani ali pri upravi »Kmetškega lista«.

Na velikonočni ponedeljek je naše geslo: Vsi na Kurešček!

*

Iz naših društev

Notranje gorice. »Društvo kmetških fantov in deklet« v Notranjih goricah je v nedeljo 9. t. m. gostovalo v Blatni Brezovici, kjer je v gasilnem domu vprizorilo igro »Krivoprisežnik«. Igralcem je priznati, da so se potrudili in svoje vloge zelo dobro rešili. Zeleti bi bilo, da se taka gostovanja vrše pogostejše, da se društveno delovanje tudi s tem poživlji.

Zg. Hudinja pri Celju. V nedeljo, dne 2. aprila t. l. se je vršil občni zbor »Društva kmetških fantov in deklet« v prostorih tovariša Črepinška. Po poročilih odbora je razvidno, da je društvo v preteklem letu agilno delovalo za napredek naše vasi. Priredilo je uspelo tekmo koscev, ki je pokazala kaj zmore tudi kmetška

mladina, ako je organizirana. Med drugim delom lahko omenimo tudi prireditev igre, ki se je ponavljala tudi v Št. Vidu pri Grobelnem. Nato je govoril še Zvezin predsednik tov. Kronovšek, ki je navzoče navdušil tudi za nadaljnje delo, ki naj bi bilo čim plodonosnejše in katero naj pokaže odločno voljo kmetške mladine za samoizobrazbo. V odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovaršice: Alojz Zupanc, predsednik; Ivan Kukovič, podpredsednik; Alojz Črepinšek, tajnik; Franc Golihleb, blagajnik; odborniki: Karol Zupanc, Stanko Skamen, Jože Gabron, Terezija Golihleb; nadzornika: Viljem Kostanjšek in Franc Zupanc. — Pričakujemo, da se bo tudi novi odbor zavedal odgovornosti, ki jo je prevzel in započeto delo nadaljeval v ponos Zg. Hudinje in okolice.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje »Društvo kmetških fantov in deklet« je imelo 19. marca t. l. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen soglasno naslednji odbor: predsednik: Lončar Franc; podpredsednica: Trstenjak Matilda; tajnik: Frass Franc; blagajničarka: Cizl Olga; knjižničarka: Nemec Zalka; podknjižničar: Strajnsak Janko. Odborniki: Križan Karl, Pintarič Tone, Domanjko Lojzka, Cizl Marija.

Ponikve. V nedeljo, dne 26. marca t. l. se je vršil ustanovni občni zbor »Društva kmetških fantov in deklet« v Ponikvah v hiši št. 32, kjer nam je dal naš tovariš Pavlin Anton na razpolago 1 sobo. Zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Zgone Edvard, kateri je tudi dal inicijativo, da se je društvo ustanovilo. Po pozdravnem nagovoru predsednika, so podali vsi funkcionarji svoja poročila, nakar se je izvršila volitev odbora, v katerega so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovaršice: Zgone Edvard, predsednik; Ivanc Marija, podpredsednica; Zakrajšek Mira, tajnica; Ivanc Franc, blagajnik; odborniki: Francelj Adolf, Zakrajšek Nada, Pavlin Anton, Tomšič Alojz; pododborniki: Somrak Anton, Blatnik Ludvik, Ivanc gajnik; odborniki: Francelj Adolf, Zakrajšek Vanda in Ivanc Alojz. Po slučajnostih, kjer se je govorilo o delu v bodočnosti, si je društvo nadelo nalogo, da se tudi dramatično udeležuje. — Z. M.

Podzemelj v Beli krajini. Kakor že po drugih krajih, se je tudi naša zavedna kmetška mladina zdravila in si ustanovila svojo mladinsko organizacijo »Društvo kmetških fantov in deklet«. V nedeljo, 9. aprila se je zbralo v prostorih župana tov. Smuka na Mlakah 86 fantov in deklet, ki so se soglasno izjavili za ustanovitev društva. O lepem zborovanju kmetške mladine bomo poročali v prihodnji številki.

*

Slovenskim fantom in dekletom

želijo vesele in zadovoljne velikonočne praznike Alojzij Žitnik, Marinka vas; Mirko Perše, Ptuj; Stanko Koren, Jesenice, in Franjo Jaklič, Kranj; mornarji administrativci poveljništva mornarice v Zemunu; Karol Pajnič, Dionizij Valjavec, Alojz Brajer, Stanko Korbič in Stanko Jarovšek, služenci v pekarski četi v Zeleniki, Boka Kotorska, Ivan Alič in Jakob Kopač, Medvode; Alojzij Mazi in Miha Golob, Ig; ter Vladimir Šorli in Franc Močnik, Ljubljana, služenci v 5. četi 2. bataljona 49. pešpolka v Strumici v Južni Srbiji.

Dopisi

Maribor. Enodnevni tečaj za zatiranje škodljivcev in bolezni sadnega drevja se bo vršil v ponedeljek, 24. aprila na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8.—12. in od 14.—18. ure.

Sv. Bolfenk na Kogu. V tukajšnji šoli se je 2. aprila vršil zaključek dvoletne kmetijske nadaljevalne šole. Slovesnega zaključka se je udeležilo lepo število Bolfenčanov, z županom na čelu so bili prisotni tudi vsi obč. odborniki ter zastopnik kr. banske uprave svetnik g. J. Krošl. Podrobno poročilo kmetijske nadaljevalne šole je podal šolski upravitelj g. Jože Kocbek, ki je zlasti naglasil važnost take vzgoje za kmetško mladino, vzpodbudno čestital fantom k lepemu uspehu in vztrajnosti, ki so jo pokazali v šoli, ter se zahvalil vsem predavateljem, predvsem preč. g. župniku Malanu in g. R. Košarju ter vsem, ki so kakorkoli pripomogli do lepega uspeha. Po predavanju učenca tov. V. Štamparja sta govorila še g. Košar ter svetnik g. Krošl, ki je v imenu banske uprave izrekel šoli zaslužen priznanje. — Bolfenčani smo ponosni, da imamo to šolo, ki izobražuje umsko in srčno ter deluje za procvit vsega kmetijskega ljudstva, želimo le, da dobimo kaj kmalu tudi gospodinjsko šolo, da bo tako splošno preskrbljeno za pouk naših fantov in deklet.

Cerknica. Od nas se je pravkar poslovil g. Andrej Žuljan, lesni trgovec in kapelnik naše gasilske godbe. Kot zaveden Slovenec je moral kmalu po prevaru zapustiti Ricmanje pri Trstu; prišel je v naš trg, kjer si je s svojo marljivostjo in vestnostjo kaj kmalu pridobil zaupanje prav vseh. Mnoga društva, gospodarska in kulturna, so ga izvolila v svoj odbor, kjer je povsod uspešno deloval. Največ zaslug pa si je brezdvomno stekel z organiziranjem godbenega odseka našega Gasilnega društva, ki mu je posvetil vso ljubezen in svojo glasbeno sposobnost. In če se danes upravičeno šteje cerkniška gasilna godba med najboljše na deželi, je v nemali meri to njegova zasluga. Cerknica in vsa okolica ga bo ohranila v trajnem spominu.

Novo mesto. Pretekli teden je po šestletnem poučevanju zapustil kmetijsko šolo na Grmu učitelj g. A. Flego, ki je odšel v Ljubljano. Bil je strokovnjak za vinarstvo in sadjarstvo. Iz Novega mesta pride na kmetijsko šolo na Grmu sedanji kmetijski sreski referent g. K. Vrisk, njegovo mesto na sreskem načelstvu pa prevzame g. Malasek.

Metlika. Že pozimi so se pri nas v Beli Krajin hudo občutile posledice gospodarske stiske. Vina, glavnega pridelka, ni mogel kmet-vinogradnik nikamor oddati, niti za sramotno ceno ne. Pomlad je razmere pokazala še v hujši luči, kajti čas setve je, a povsod primanjkuje semenja, zlasti semenskega krompirja. Zadnje tedne se je ta stiska uredila tako, da so naši belokranjski kmetje pričeli s kmeti izza Gorjancev pravo menjalno trgovino. In sicer se zamenjava krompirja za vino. Naš kmet bo tako prišel do potrebnega semenskega krompirja ter hkratu tudi nekoliko izžrpal pridelok vina, ki ga ni mogel prodati. Zalostno, toda resnično!

Sebebovec v Prekmurju. Zadnje čase se pri nas zelo množe požari in očitno je, da mora biti na delu zločinska požigalska roka. Pred kratkim je požar hudo prizadel dva posestnika, pretekli teden pa je pričelo goreti pri posestniku Barliču, a so ogenj gasilci še pravočasno omejili. Še istega dne pa je požar uničil posestniku Kocenu prav vso domačijo, dva dni nato pa je gorelo pri posestniku Cugu. V naši vasi in bližnji okolici vlada zato silno razburjenje in želja nas vseh je, da se čimprej pride na sled zločinski roki, da bomo potem mogli vsaj brez strahu leči po napornem delu k skromnemu počitku.

POMLADANSKO ZDRAVLJENJE

Komaj prišla pomlad, že se narava prebuja k novemu življenju in obnavljanju. Sedaj je čas misliti na zdravje, zakaj kakor sok v bilkah, tako tudi kri prenaša večjo akcijo cirkulacije, ki lahko dovede do težkih posledic. Zaradi tega je treba telesu dovajati novih in osvežujočih sokov, da postane organizem odporen in zdrav. Za to svrhu je najboljša naravno zdravljenje s »PLANINKA« zdravilnim čajem, pripravljenim večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »PLANINKA« zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, najboljši in edini regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. »PLANINKA« zdravilni čaj uničuje kralj bolezni in filtrira kri. S tem dosežete, da kri lahko in pravilno cirkulira ter tako obnavlja ves organizem. Zdravljenje od 6 do 12 tednov s »PLANINKA« zdravilnim čajem deluje izredno, in sicer brez strupov, pri vseh sledečih boleznih: pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in

napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju mokračne kisline in proti hemeroidom, pri slabosti in odelitvi srca, bolezni jeter, nervozi in živčnih boleznih. »PLANINKA« zdravilni čaj pospešuje apetit in izredno deluje pri arteriosklerozi in osluzenju pljuč. — Zahtevajte pa v lekarnah in drogerijah samo pravi »PLANINKA« zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih plombiranih zavojih po Din 20— in z napisom proizvajalca:

Lekarna MR. L. BAHOVEC
Ljubljana - Kongresni trg

Reg. br. 1349, 6. VII. 1932

Novice

† Ivan Knez

Preteklo soboto je na Viču pri Ljubljani preminul po dolgotrajni bolezni posestnik Ivan Knez. Pokojnik, daleč naokrog priljubljen in spoštovan mož, je moral kloniti v svojih najlepših letih, še ne 60 let star. Z njim je stopil iz vrst naših trdnih in značajnih kmetijskih pokretašev mož, ki je bil tih v svojih dejanjih, toda zmiraj odločen na braniku interesov kmetijskega ljudstva; v tem duhu je vzgojil tudi svoje sinove, ki danes zavedno stoje v vrstah kmetško-mladinskega gibanja. Pokojnik je bil kot marljiv in preudaren gospodar vzor vsej okolici, v kmetijskih vrstah pa je slovel zlasti kot organizator kmetijskih prireditev, ki jim je znal dati pravo kmetško in narodno podobo, kar zlasti priča njegova velika vnema za urejevanje lepih okrašenih kmetijskih voz.

Značajnemu možu in zavednemu pokretašu bodi med nami ohranjen trajen spomin; žalujoci družini iskreno sožalje!

Domače vesti

Dosedanji ban dunavske banovine Milan Nikolić je bil vpokojen, na njegovo mesto pa imenovan za bana g. Dobrica Matković.

Hudo se pritožujejo nad »meščansko inteligenco« celjski trgovci, češ, da ta »inteligenca« kupuje od raznih agentov slabo italijansko blago za obleke navzlic temu, da ji nudijo celjski trgovci boljše blago za manj denarja. Poročilo pravi, da so kupili od agentov blago razni ravnatelji, zdravniki, odvetniki, notarji, ki jim celjski trgovci dajejo zaslužka ter razni predsedniki, profesorji, železničarji in uradniki. — Težko se je danes še na koga zanesti!

Na shodu v Kokarjah v gornjegrajskem okraju je nar. poslanec g. Rasto Pustoslavšek govoril med drugim tudi o borbi, ki jo vodijo proti agrarni reformi veleposestniki in njihovi prijatelji. Navajal je iz te borbe tudi podrobnosti, ki jih je drastično naslikal.

Drzni vlomilec so pretekli teden vlomili v trafiko v Šmartnem pri Litiji. Odnegli so precej cigaret in drugih drobnarij.

Moderne junaštvo. V Brežicah je bil pri neki tvrdki uslužben knjigovodja Evgen Mahr; precej časa je bil vesten uradnik, zašel pa je v »finančne težkoče« iz katerih se je junaško izmotal na ta način, da je pobegnil na Laško s 114.000 dinarji, ki so mu bili zaupani od tvrdke, da jih nese v Zagreb.

33.750 ton premoga bo mesečno dobavljal trboveljski revir za državne železnice, ki rabijo mesečno okoli 135.000 ton. Ker je bila lanskolletna količina trboveljskega revirja za 5.000 ton manjša, bo sedaj delo v rudnikih trboveljskega revirja za malenkost oživelo, in sicer bodo rudarji delali v mesecu dva dni več, kar pa najbrž ne bo rešilo bednih trboveljskih razmer.

Zavraten napad je bil pretekli teden izvršen na 26-letnega posestnikovega sina A. Gerbajsa iz Besnice. Ko se je vračal domov, so planili nanj neznanci ter ga z noži oklali po telesu. — O takih zavratnih napadih čestokrat beremo, prav bi bilo in v čast vsemu podeželju, da bi se več ne dogajali, da bi tako naše meščansko časopisje ne moglo več opletati svojega jezika nad »podeželskimi surovostmi«, ki so pa seve iste nature kot meščanske, toda vrana vrani ne izkljuje oči!

Velika noč je pred vrati, in človek o Veliki noči rad kaj dobrega pojé. Tako so si mislili neznani zlikovci, ki so vzeli na piko mesnico Ivana Galeta v Grosuplju, od koder so odnesli več kosov lepe slanine.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagajenosti h krvavitvam in napadih kapij zaskurava »Franz Josefov« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevov so izkazala, da služi »Franz Josefov« voda posebno starejšim ljudem. Frane Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pod vozom stelje, s katerim sta se vračala iz gozda posestnik Ivan Vrbič iz Hotinje vasi pri Mariboru ter njegov sin Leopold, je slednji našel tragično smrt. Pomagal je pri zaviranju po strmih pohorskih pobočjih; nesreča pa je hotela, da je prišel pod voz, ki je fanta strl.

Nenavadna nesreča. V Bučerah pri Vidmu ob Savi je vol dregnul z rogom v vrat 11-letnega Jožeta Pleterskijevega. Vol je fanu, čigar stanje je brezupno, popolnoma predrl vrat.

Pri kopanju peska pri Raškem Slapu ob reki Krki se je sesula zemlja ter pokopala pod seboj štiri kmete. Ko so jih tovariši odkopali, je bil eden mrtev, dva pa močno poškodovana, dočim je le eden srečno ušel nevarnosti.

Zanimiva organizacija je bila osnovana v Beogradu, ima pa tudi že podružnico v Zagrebu. In sicer gre za organizacijo dolžnikov, ki morajo tudi na nek način braniti svoje interese pred — upniki. Marsikomu se bo to zdelo smešno, je pa vendar kruta resnica, če le malo pomislimo na vse sleparije, sderuštvo in podobno.

V Ljubljani se je pred nedavnim osnovalo narodno-obrambno društvo »Branibor«, ki si je nadelo skrb za Jugoslovane v tujini.

V mesecih januarju, februarju in marcu letošnjega leta je prekoračilo državno mejo pri Rakeku po železnici 23.170 potnikov; med temi največ Madžarov.

Mariborska carinarnica je imela v minulem mesecu 4 milijone 367.000 dinarjev dohodkov, na uvozu 4 milijone 345.000, na izvozu pa le 22.000.

10-letni sin posestnika Hriberška iz Zlatoličja pri Ptujju je splezal na plot, na katerem so slonela tesarska bruna, ki so se pa sprožila, pod seboj pokopala fanta in mu zlomila tilnik.

Huda eksplozija je pretekli teden nastala blizu vasi Ritopeka na Dunavi v strojnem oddelku parnika »Slovenija«. Vsled eksplozije je bilo ranjenih šest oseb.

V Zagrebu so v zadnjih 13 letih zgradili 4884 stanovanjskih hiš s 17.000 stanovanji, v Beogradu pa v istem času 5237 stavb z 18.173 stanovanji. Vrednost beograjskih hiš znaša nad tri milijarde, zagrebških pa le 1 milijardo 800 milijonov; beograjske morajo torej biti sila imenitnejše od zagrebških.

Na obnem zboru Zveze zadrug gostilniške obrti, ki se je vršil 5. t. m. v Celju, je Zveza odločno nastopila prot nadrobni prodaji vina po vinogradnikih, ki se jim naj sploh prepove prodajanje vina izven vinogradov.

Cena pšenice pada. Naši čitatelji se še spominjajo, ko smo pred nedavnim poročali, da so se cene pšenice silno dvignile in sicer v nekaj tednih od 170 na 240 in še več dinarjev za cent, kar je povzročilo tudi podražitev kruha in ustvarilo mnenje, da bo treba pšenico celo uvažati. Od te podražitve pšenice seveda niso imeli kmetje prav nič, zaslužili so pač razni spekulant, ki jih je takrat, ko je stvar prišla na dan, nekatero časopisje krepko ožigosalo. Te dni pa že poročajo, da cena pšenice stalno pada ter je dosegla že 190—Din, vzporedno popušča tudi cena moke in zdaj mora priti na vrsto tudi cena — kruha, če bo šlo vse po »božjih postavah«. In še nekaj: v bodoče naj kmetje prav po kmetško obračunajo s takimi spekulant, ki izsesavajo kmeta in delavca!

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Jožefova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Vesti iz sveta

V Hondurasu, v južni Ameriki, je zgorelo celo mesto Tela. Poročila pravijo, da ni ostal kamen na kamnu.

Oče ameriški prezident — sin kmet. Sin sedanjega prezidenta ameriških združenih držav je bil do nedavnega vodja v nekem newyorškem podjetju. Odkar pa je njegov oče postal prezident, so pričeli nanj pritiskati številni prosilci, češ, naj zanje spregovori pri očetu dobro besedo. Naval prosilcev pa je postal tolikšen, da mož ni mogel vzdržati. Preselil se je v državo Arizono, si tam kupil kmetijo ter bo redil krave in obdeloval zemljo. In še je vprašanje, ali ga tudi tam ne bodo iztaknili »nadležni« prosilci.

Najprej denar, potem nacionalizem, tega pravila se drže vsi kapitalisti na svetu. Med njimi tudi japonski veletrgovec Shiko, ki je dobavljal Kitajcem (ki so vendar smrtni sovražniki Japoncev) strelivo. In sicer je dobavil okoli 200.000 ton kemikalij za izdelovanje smodnika. Končno pa so zaprli tega »uglednega nacionalista«.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Grönland, pokrajina v Severnem ledenem morju, je po razsodbi mednarodnega razsodišča v Haagu pripadla Danski, ne pa Norveški, ki sta se dolgo zanjo borili.

Mesto cerkva je, kot poročajo, Rim, ki ima 603 cerkve, gradijo pa baje še 25 cerkev.

4 in pol milijona ton mila v vrednosti 50 milijard dinarjev se v enem letu porabi na vsem svetu kot poroča neki madžarski list. Po njegovem računu porabi vsak človek letno 3 kg mila.

Zrakoplovni promet v Jugoslaviji se je lansko leto nekoliko zmanjšal, in sicer se je v celem prepeljalo po zraku 1045 oseb.

Kapitalistične metode. Svetovno znana ameriška žitna borza v Winnipegu je sklenila, da se preseli v Tost William v državi Ontario, da se tako izogne plačevanju novih občinskih davščin, kajti v državi Ontario ni teh davščin in kdo bi bil tako neumen, da bi si ne pomagal.

Po zgledu drugih fašistov so tudi v Nemčiji ustanovili posebno politično policijo, ki že pridno deluje in polni zapore s »politično nevarnimi« ljudmi.

Za Žide se je zavzel celo pariški kardinal Verdier, ki je poslal velikemu rabinu (verskemu poglavarju) Francije pismo, kjer ostro obsoja zreganje Židov v Nemčiji.

Tudi rumunskega kmeta »rešujejo«. Rumunskemu parlamentu je bil predložen nov predlog o konverziji kmetijskih dolgov, po katerem se uvede 5leten moratorij, ki se pa lahko podaljša na 10 let. Za časa te odredbe plača dolжник le 2 % obresti, a nobene amortizacije. Če pa pride med kmetom in upnikom do sporazuma, se zniža dolg pri kmetih, ki imajo do 10 ha zemlje, za 50 %, pri posestvih do 50 ha za 35 %, pri drugih pa za 25 %.

Velik gozdni požar je na Poljskem v pokrajini Obeniki uničil 500 ha gozda. Požar je zadel cigaretni ogorek, ki ga je neki nepredvidnež vrgel v listje.

Zapuščina umrlega čikaškega župana Čermaka je znašala nad 20 milijonov dinarjev. Polovico te vsote je pokojnik volil raznim organizacijam, nekaj svojim nameščencem, 5 milijonov pa je ostavil sorodnikom.

1. maj je doslej veljal tudi v Nemčiji za praznik organiziranega delavstva, v bodoče pa bo po Hitlerjevem ukazu dan nacionalnega dela, ki bo tudi proglašen za narodni praznik.

Nov vir dohodkov se je odprl, ko so začeli Amerikanci spet javno in svobodno piti pivo. Zlasti se za ta vir potegujejo pivovarne na Angleškem, ki kar tekmujejo med seboj, katera bo izdelala več piva za Ameriko. Amerika pa se blaženo smehlja in pije pivo!

Italijanska fašistična policija je te dni v večih mestih Italije aretirala okoli 100 oseb, ki se baje ne »strinjajo« s fašizmom ter so snovali zaroto.

Kreft Vlado:

Spomladanske misli

I.

Ozelenela so polja, travniki, vinograda in gozdovi. Le visoki vrhovi planin so še ohranili snežno belo odejo, ki se lesketa v spomladanskem soncu.

Vsa narava se je razgibala in oživila.

Pšenica in rž poganjata s podvojeno hitrostjo, cvetlice na travnikih in vrtovih osvežujejo spomladansko ozračje, po vinogradih udarjajo motike, po njivah poka bič, povsod je živahno povsod veselo.

Kmet orje, seje in sadi. Družina mu pomaga. Vsi marljivo delajo z voljo in trdno vero, da jim bo narava poklonila obilen sad.

Po cestah in dvoriščih rajajo kmetovi otroci. Brez vsake skrbi se igrajo, suvajo, tepejo, vrisajo in kričijo. Najlepše je njim, saj ne vedo za trpljenje svojih staršev.

Kamor se ozreš, povsod vidiš vesele obraze, ki izražajo zadovoljstvo in srečo. Čeprav je ta izraz trenoten in navidezen, vendar kaže, da je tudi v kmetovi duši nastopila sprememba. Zmuden od zimskega brezdelja se je razveselil pomladi, da zopet gleda pravo obličje svojega doma, kateremu že dolga leta gospodari. Ozira se na svoja polja in pri tem premišljuje, kje bo zarezal prvo brazdo, kje bo sadi krompir in koruzo, kje bo sejal oves in drugo. Čut svobode in neodvisnosti mu velepa, da je gospodar nad

vsem, kar vidi okrog sebe. Toda če se zamisli globlje, se mu obraz nagubanči, roke prekriža in vzdihne:

»Ni vse zlato, kar se sveti, ni vse moje, kar obdelujem. Stirinajsturno dnevno delo, slab zaslužek, v sobi polno nepreskrbljenih, bosih in napol oblečenih otrok, pomanjkanje denarja, dolgovi ...

Vzdrami se in mraz ga strese.

»Dovolj teh žalostnih dognanj,« reče sam pri sebi in spomladansko sonce ga popolnoma predrami iz težkih sanj.

II.

V velikonočnem tednu hodijo v cerkev kmetje in kmetice, hčerke in sinovi.

Vsi molijo, starši in otroci.

Vsi čutijo težak kamen na srcu, kmetje težjega od meščanov.

Vsi upirajo oči k Bogu in prosijo pomoči, najbolj sinovi Matije Gubca.

Kristus je bil križan, je na križu umrl in tretji dan od mrtvih vstal.

Kmeta že križajo stoletja in stoletja, ga mučijo in bičajo. Ne pustijo mu umreti, pa tudi ne dostojno živeti.

Ves njegov trud je sramotno plačan, neuslišana je vsaka kmetova molitev k Vsemogočnemu, odveč so njegove prošnje onim, katere pohlevno posluša, jim služi in za njih dela.

Od postanka sveta pa do danes kmet potpečljivo in mirno čaka na svojo Vstajenje.

Kakor Židje, še tudi on pričakuje svojega Mesije, ki ga bo rešil vsega zlega na svetu.

Vstajenje je pred nami!

In, če pravim, da bo tudi ta Aleluja enaka vsem dosedanjim, da bo še celo mnogo žalostnejša, se ne motim. In če trdim, da kmet že tako dolgo zastoni moli, prosi in čaka, ne trdim preveč.

III.

Dovolj je bilo vsega!

Ne prizanašaj drugim, če drugi s Teboj nimajo usmiljenja!

Ne pusti se izrabljati, in poniževati, ker s tem škoduješ največ samemu sebi.

Kmet!

Vzdrami se!

Razprostri svoje žuljave in koščene roke, odpri usta, da bo lahko govorila trpeča in do mozga izčrpana duša:

»Poslušajte in glejte me ljudje! Vsa gola sem, brez vsakega oblačila, le kost in kožo sem si še ohranila. Bolna sem in rabim pomoči. Spametujte se vsi oni, ki ste mi odvzeli moje meso in ga drago prodali! Bodite vsaj toliko dobrotljivi in človekoljubni in ne pustite me trpeti. Ne morem več prenašati svoje bolezni. Če pa ste res tako dobri, kakor govorite, me oblecite, prinesite mi hrane in vode, da se nasitim in si ugasim žejo. In če ta moj poslednji klic ne bo našel odmeva, bodite prokleti Vi vsi, ki samo oznanjate bratovsko ljubezen, pokorščino in udanost!«

Meščanski recepti. Pri nas na kmetih nič ne pomišljajo glede otrok, kolikor jih Bog da, toliko jih je. Vse je naravno in preprosto. Meščani pa skušajo v tem pogledu prehiteti s svojim »hladno-meščanskim« razumom celo samo prirodo in Boga ter uvajajo takozvane »sisteme otrok«: po enega otroka, ali največ dva, kar pa je več ljubezni, ta ne sme zavekati v božji svet, zakaj kriza je, huda kriza, ki so je krivi kapitalisti, katerim pa zvesto drugujejo meščanski in malomeščanski fašisti in nacionalisti. Meščanski recept glede otrok pa je celo potrdilo sodišče v Budimpešti na Madžarskem, češ, da ima žena prav, ko se spričo današnjih gospodarskih razmer brani roditi več otrok kot enega ali pa največ dva.

Veselite v Ameriki. Pretekli teden je v Ameriki »stopil v veljavno zakon, ki dovoljuje popivanje piva. Ta dan je Amerika kot poročila časopisje zelo dostojno proslavila s tem, da je nastalo pravo tekmovanje, kdo bo popil več piva. Poročilo pravi, da je ta dan pilo nad 70 milijonov ljudi, ali po naše »staro in mlado obojega spolec, zakaj dosti več ljudi pa že Ameriške združene države nimajo.

Za gospodinje

Pridelovanje špinače. Špinačo sejemo v zgodnji spomladi ali pa v zgodnji jeseni. Spomladansko sejemo v zgodnji spomladi radi tega, ker gre pozno sejana na poletje kaj rada v vrhove. Jesensko sejemo koncem meseca avgusta ali začetkom septembra. Zemljo za špinačo pripravimo debelo in jo dobro pognojimo. V debeli in dobro gnojni zemlji uspeva špinača bujno ter daje mnogo velikih in zdravih listov. Na zeleno gnojimo špinači najbolj uspešno z gnojnicco. Za naše podnebje so priporočljive sledeče vrste: »Viktorijac«, »I. slimo«, »Viroflay«, »princezinja Julijana« in temno zelena špinača. Zadnji dve vrsti ne gresta tako hitro v vrhe, zato sta zelo prikladni za spomladansko setev.

Motovile. Pridelovanje te koristne in zdrave zimske zelenjave, ki uspeva v vsaki količini gnojni zemlji, je tako preprosto in enostavno, da si enostavnost niti misliti ne moremo. Sejemo ga v gredico meseca avgusta, septembra in oktobra. V suhem zimskem mrazu ga založimo z listjem ali slamo. Ako pa v zimi sneg zapade, še tega ni treba. Izmed raznih vrst mo-

tovilca je prav priporočljiv takozvani temnozeleni motovilec s polnim srcem, ki napravi male glavice. Vsaka skrbna gospodinja bi ga morala imeti par gredic, da lahko nudi družini pozimi in v zgodnji pomladi izvrstno salato.

Sejmi

17. aprila: Grahovo, Radeče pri Zidanem mostu, Leskovec pri Krškem, Ponikva, Šmarje pri Jelšah, Kapela pri Brežicah.
18. aprila: Novo mesto, Kranjska gora, Črnomelj, Čestnjica, Lesce, Vrhnika, Dobrnice, Dolnja Lendava.
19. aprila: Ziri, Št. Vid pri Stični.
20. aprila: Polšnik pri Litiji, Nova cerkev, Sv. Trojica, Sv. Tilen, Turnišče.
22. aprila: Motnik, Trebelno, Zagradec, Dobje, Ptuj.

Vrednost denarja

1 nemška marka	Din	13.45
1 švicarski frank	Din	11.10
1 ameriški dolar	Din	57.40
1 francoski frank	Din	2.25
1 italijanska lira	Din	2.93

BOK-PIVO

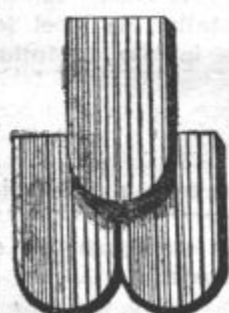
Novo pomladansko črno BOK-PIVO
pivovarne Union
vsebuje mnogo slada — ima prijeten okus, je od 8. aprila naprej v prometu

Manufakturna veletrgovina FRAN HREHORIČ Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga

Zmerne cene!

Postrežba točna!

Cpeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

Sredstva za pokončevanje sadnih škodljivcev kakor

Arborin,

razkuževalna sredstva za dom in hlev kakor

Sanoform,

Sanitol, Saneolin,

cepilno smolo, mazavo mlo in

slične izdelke priporoča tvrdka:

„CHEMOTECNA“

družba z o. z., LJUBLJANA, Mestni trg 10

Lepa pridobitev Krekovega trga v
Mahrovi hiši je

NOVA DROGERIJA

MIRKO JANČIGAJ

Mlinarji!

MLINSKE KAMNE za vsakovrstno meljavo,
MLINSKA SITA, svilena in volnena,
Ia GONILNA JERMENA, VOSEK ZA JERMENA
in vse ostale mlinske potrebščine nudi:

BRCAR & KOMP., Ljubljana, Kolodvorska 35

Ceniki brezplačno!

Zmerne cene!

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

v Ljubljani, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

PLETILNI
ŠVICARSKI STROJ

Največje veselje za Velikonočne praznike

v današnjem dragem času so edinole praktična darila! Lep, trpežen in dober šivalni stroj **Adler** in in **Gritzner** za dom in obrt je obenem okras vsake hiše in največje veselje vsake dobre gospodinje. **Dubied** švicarske pletilne stroje ter najboljša **Adler**-jeva kolesa nudi po najnižjih cenah samo trdka

Josip Petelinc, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Pomlad
prihaja!

Oglejte si
ravno kar
došle no-
vošt

Pri nakupu angleškega in češkega sukna, modnega blaga in svile jemljemo v račun (do preklica) tudi

HRANILNE KNJIŽICE

prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov,

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, Mestni trg 10

A. ŠARABON
LJUBLJANA
TELEFON ŠTEV. 26-66

Uvoz kolonijalne robe
Veletrgovina s špeci-
rijo in deželnimi pri-
delki // Velepražarna
za kavo // Mlini za
dišave // Glavna za-
loga rudninskih vodá

Ustanovljeno leta 1886

Modni kamgarn
sportni ševjet
ZA FINE OBLEKE.
Velika izbira
ugodno cene
R. Miklauc - Pri Škofu
Ljubljana

Brezobrestna
posojila

za nakup premičnin in
nepremičnin, doto, raz-
dolžitev itd., proti po-
roštvu, zaznambi ali
vknjižbi dajejo

„KREDITNE ZADRUGE“
LJUBLJANA

Poštni predal 307.
Sprejemajo zastopnike

Prvovrstno

modro galico 98/99%

nudi po najnižji ceni

Ekonom

Osred. gosp. zadruga v Ljubljani r. z. z o. z.
Kolodvorska ul. 7.

Kmetje! Naročajte in čitajte „Kmetški list“!

Kmetška posojilnica ljubljanske
okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge
narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500
zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar
predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Za Veliko noč

smo pripravili bogato izbiro najdovršenejših čevljev

Din 40

Higijenični čevlji za otroke, črni ali rjavi, od št. 18 do 27 Din 40—, iz laka Din 55—.

Din 85

Sportni čevlji za deklice in dečke, z okrašenim jezikom iz rjavega boksa, prvovrstni podplati. Od št. 26 do 27 Din 85—, od 28 do 30 Din 95—, od št. 31 do 35 Din 125—, od št. 36 do 39 Din 155—.

Prinašamo najlepše vzorce zadnje model

Din 105

Mlade gospodične nosijo samo ta elegantni čevlji iz črnega ali rjavega boksa v različnih kombinacijah.

Din 125

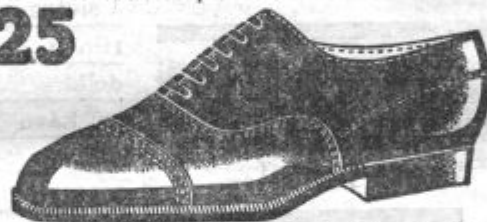
Eleganten čevlji na zaponko in v salonski obliki, z visoko in nizko peto iz laka ali rjavega boksa, v različnih kombinacijah.

V originalni Good-Year izdelavi.

LJUBLJANA, Aleksandrova c. 1, Miklošičeva c. 14
Maribor, Slovenska ulica šte. 12
Celje, Aleksandrova ul., Murska Sobota
in v vseh večjih krajih države

Din 125

Udoben moški polčevlji iz črnega ali rjavega usnja

Din 195

Izdelava, najdovršenejša oblika, iz črnega ali rjavega boksa in iz laka.

Din 165

V rjavi ali črni barvi, z elegantno visoko in nizko peto.

Okusna izbira vseh vrst nogavic, kopit in drugih potrebščin ter vsega potrebnega pribora: „Peko“ kreme, politure l. t. d., ki vam le pod pristno znamko „Peko“ zagotavljajo trajnost oblike čevlja, lep sijaj in izgled čevlja.

Din 195

Iz črnega ali rjavega jelenjega usnja, krasne kombinacije z lakom ali rjavim boksom. Na promenadi najelegantnejši čevlji.

Za Veliko noč nudi v veliki izbiri moške in deške obleke ter perilo iz lastne tovarne „Triglav“ po najnižji ceni

JOSIP OLUP, LJUBLJANA

Trgovski prostori:

Stari trg 2, Pod Trančo 1,
Kolodvorska ulica 8.

Z našo umetno

moštovo esenco „MOSTIN“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 30—, po pošti Din 50—. Dobi se samo v drogeriji Kane, Ljubljana, Židovska ul. 1, v drogeriji Kane, Ljubljana (nebotičnik) in v drogeriji Kane, Maribor, Gosposka ul. 33. Vljudno Vas prosimo, da nam z naročilom sporočite, kje ste čitali o „Mostinu“.

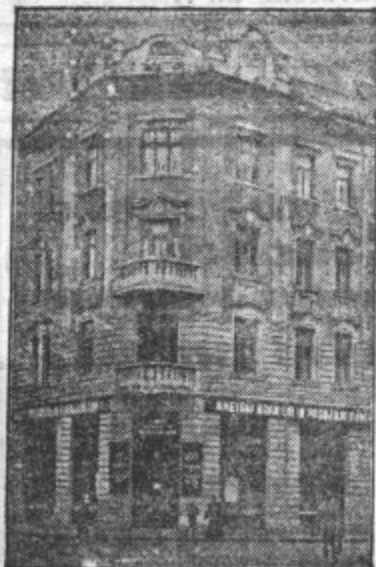
FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Štritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknenega blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih
ruč in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci

Račun poštne hranilnice šte. 14.257

Telefon šte. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000— • Rezerve Din 1.100.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja
Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinitve obrestovanja — POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

Štrti nad usodo objokujemo smrt našega dobrega moža, skrbnega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Kneza

posestnika na Viču

ki je umrl danes, dne 8. aprila 1933 ob pol 8. uri zvečer, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika je bil v ponedeljek, dne 10. t. m. ob pol 5. uri popoldne, iz hiše žalosti, Vič 54, na pokopališče na Viču.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Antona na Viču.

Vič pri Ljubljani - Kamnik, dne 8. aprila 1933.

Frančiška Knez,
žena

Ivan, Tone, Franci,
sinovi

in ostalo sorodstvo.

Laneno olje, firnež, emaline in ostale lake, olinat barve, lanene tropine

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medić

Čevlji

vseh vrst v bogati izbiri
po zelo ugodnih cenah

Otroški čevlji . . .	od	15'—	Din naprej
Fantovski čevlji . . .	od	40'—	" "
Moški čevlji . . .	od	80'—	" "
Ženski čevlji . . .	od	80'—	" "
Gojzerski po meri	od	170'—	" "
Čevlji za dom . . .	od	40'—	" "

Vseh vrst čevlje po meri napravimo
v dveh do treh dneh.

Prodajalna čevljev

znamk **Standard - Triumf, d. z o. z.**

po domače **Pri Pollaku st.**

Dunajska cesta 23 (Dvorišče)

200° - Din meter

stane pri nas najboljše sukno za elegantno obleko

Velika izbira

600 najlepših vzorcev, ki enačijo po kva-
liteti in lepoti najboljšim inozemskim.

Domača industrija volnenih izdelkov

Vlada Teokarović & Ko. Paračin
Prodajalna Ljubljana — Gradišče štev. 4

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in split-skega portland-cementa

Kolodvorska ulica štev. 7

Velika izbira SVILE

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc
Pri „Škofu“
Ljubljana

Prejo

laneno, konopljeno in volneno sprejema v tkanje po najnižji ceni tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinjskega cesta št. 6

Kupim 4 kub. metro prvovrstnega suhega, na 50 m/m rezanega

borovega lesa

Ponudbe z navedbo cene poslati na upravo Kmet. lista pod „Bor“

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljeno
1839

OGLASI v „Kmetem listu“
imajo siguren
USPEH!

Kmetje! Kupujte samo domače izdelke!

OTROKOM:

19.-

Št. 20-26 Vrsta 4531-00
Lahek otroški čevljiček za dnevno uporabo. — Gornji del iz angleškega platna, gumijast podplat. Št. 27-34 Din 25.—

35.-

Vrsta 2942-00
Otroška sandala z usnjanim podplatom samo Din 35.—. Jamčimo za vsak par. Moški Din 49.—

35.-

Št. 19-27 Vrsta 3661-00
Otroščkom lepe pomladanske visoke čevljičke iz rjavega boksa s podplatom iz krupona.

35.-

Vrsta 4562-29
Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse panoge sporta, za turizem in za razne igre.

49.-

Št. 20-26 Vrsta 5851-30
Za ljubljenske lakaste ali rjavo kombinirane čevljičke. Zelo lepi in okusni.

59.-

Št. 27-34 Vrsta 3922-00
Iz boksa za nemirne dečke. Močni podplati iz krupona, zelo trpežni čevlji. — Št. 35-38 Din 69.—

Za Veliko noč

Le enkrat v letu je Velika noč — praznik pomladi, veselja in ljubezni. Pričakajte ga v naših novih čevljih. Z novimi cenami smo omogočili vsakomur, da si za more letos kupiti poceni dobro obutev.

ŽENAM:

49.-

Vrsta 3335-10
Ženski sivi platneni nizki čevlji z gumijastim podplatom. Za lepe sončne dneve.

59.-

Vrsta 9815-03
Okusen dekolte-čevljiček iz finega baržuna in satena. Ne sme manjkati v garderobi nobene praktične dame.

69.-

Vrsta 3945-05
Udoben čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Izdržljiv v vsakem štrpacu. Za vsakdanjo uporabo nenaдомestljiv.

69.-

Vrsta 1845-52
Ti čevljički iz finega baržuna, kombinirani z lakom, zamorejo zadovoljiti še tako fin okus in nadomestiti čevlje iz jelenje kože.

89.-

Vrsta 2945-11
Čevlji iz rjavega boksa. Praktični in elegantni. Ravno taki iz laka za nedeljo in praznik po ceni Din 99.—

VELIKA IZBIRA
V VSEH MODNIH BARVAH IN DESENIH.

OTROŠKE NOGAVICE:

dolge, bombažaste Din 8.—, 10.—, 12.—
kratke iz sukanca Din 7.—, 9.—
za sport Din 10.—, 12.—

ŽENSKÉ NOGAVICE:

Din
svilene Bemberg . . . 29.—
svilene viscose . . . 25.—
svilene 19.—
la flor 19.—
iz amer. bombaža . . 15.—
bombažaste, normal 9.—
iz sukanca za sport 10.—

MOŠKE NOGAVICE:

Din
iz sukanca ali polsvile 15.—
egiptovski bombaž z deseni 10.—
polsvilene 7.—
močne bombažaste . . 5.—

Cištite svoje čevlje z našo kremo, 1 škatlja Din 4.—

Obuvajte čevlje z našo žlico, da ne pokvarite opetnika. — Žlica in kljukica Din 4.—

Lufov vložek Din 5.—

MOŽEM:

39.-

Vrsta 4538-00
V pomladanskih dneh najudobnejši čevlji za lahko hojo. Iz siviga platna z gumijastim podplatom.

49.-

Vrsta 2947
Za lepe sončne dneve Vam je vsekakor potrebna ta lahka in udobna sandala z usnjanim podplatom.

79.-

Vrsta 0167-00
Čizme iz mastnega usnja z močnim vulkaniziranim gumijastim podplatom. Prikladne za delo na polju, zgradbah, cestah in za vsak drug štrpac.

89.-

Vrsta 1937-29
Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za dnevno uporabo, rjavi ali črni.

99.-

Vrsta 3967-22
Iz močnega boksa, široka in udobna oblika, močni gumijasti podplati. — Prav posebno trpežni čevlji.

149.-

Vrsta 1637-21
Iz prvovrstnega telečjega rjavega ali črnega boksa. Lakasti za isto ceno. Zelo praktični in udobni čevlji.

Bata